

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 12.12.2005

Číslo: Ročník 15 (2005), Číslo 4

Sekce: Stalo se

Název článku: Litomyšl nejen Smetanova

Autor: Irena Gillová a Božena Blažková

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=617>

Litomyšl nejen Smetanova

Irena Gillová a Božena Blažková

Zdroj inspirace k oživení prostředí knihoven a zpestření služeb čtenářům naši knihovníci z Hradecka tentokrát v litomyšlské knihovně. Druhou říjnovou sobotu se litomyšlské knihovnice obětavě věnovaly kolegyním a kolegům z knihoven Hradce Králové a okolí. Seznámily účastníky zájezdu se zajímavými akcemi, které pořádají v průběhu roku, a zaujaly celou řadou nápadů, které mohou knihovníci uplatnit ve svých domovských knihovnách. Podrobnější informace o litomyšlské knihovně lze nalézt na internetu: <http://www.litomysl.cz/knihovna/>

Na programu byla i procházka Litomyšlí. Zsvěcenou průvodkyní byla ředitelka litomyšlské knihovny paní Jana Kroulíková. Zastavení u jednotlivých historických památek města doplnila zajímavými informacemi o osobnostech kulturního života Litomyšle. Knihovna kromě jiných akcí nabízí zájemcům literární procházku. Prohlídku Litomyšle může zájemce buď stejně jako my reálně s průvodcem projít, nebo si ji může prohlédnout alespoň virtuálně na adrese: <http://www.litomysl.cz/knihovna/prochazka.html>.

Účastníci exkurze měli též možnost prohlédnout si areál zámku a expozice Portmonea – muzea Josefa Váchala. Historie tohoto neobvyklého muzea začíná v roce 1920, kdy důchodenský úředník, amatérský tiskař a milovník umění Josef Portman zve do Litomyšle svého přítele malíře a grafika Josefa Váchala a žádá od něj vyzdobení stropů a stěn dvou místností svého domu. Josef Váchal byl svérázný a výjimečný umělec, který byl ve své době, stejně jako mnoho dalších, nedoceněný. Zajímal se zejména o barokní knižní produkci, kramářské písně, lidové „krvavé“ romány z 18. a 19. století, orientální náboženství a filosofii, teologii a démonologii. Nástěnné malby v Portmoneu jsou na první pohled směsicí námětů a stylů, ale mají hlubokou vnitřní logiku, která je spjata s celým Váchalovým životem, jeho životními postoji a názory na umění. Malby jsou protkány desítkami významových a přímých citací jiných umělcových děl. Nalézáme zde krajinu a vedle ní množství ďáblů, ďáblíků, skřetů a duchů, střídajících se s klasickými tématy křesťanské ikonografie a s odkazy na Bhagavadgítu a jiné orientální prameny. Jedná se vlastně o jakýsi ORBIS PICTUS Váchalova duševního života a uměleckých názorů. Pro knihovníky je zajímavé zjištění, že výše uvedený Josef Portman byl ve čtyřicátých letech ředitelem litomyšlské knihovny.

Když v roce 1991 zakoupilo nakladatelství Paseka od Národní galerie v Praze Portmanův dům včetně maleb s úmyslem devastované dílo zachránit, byly nástěnné malby opravdu v žalostném stavu. Všechny práce financovalo a organizovalo nakladatelství Paseka z úcty k Váchalovu dílu a 26. června 1993 zde otevřelo jeho muzeum. Nazvalo jej Portmoneum, tak jak je pojmenoval Váchal v roce 1924 ve svém Krvavém románu.

Další informace můžete získat např. na webových stránkách muzea: <http://www.jedinak.cz/stranky/portmoneum03.html> nebo v článku Tomáše Petra: Portmoneum, který vyšel v květnovém vydání magazínu Koktejl v roce 1998: http://www.ikoktejl.cz/magaziny/koktejl/MKumeni/koktejl_588.html .

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz
· knihovna@svkhk.cz · studovna@svkhk.cz · <http://www.svkhk.cz>